

VICTOR ALBU s-a născut la Sibiu, la 20 iulie 1951. Absolvent al Liceului „Octavian Goga”, clasa specială de matematică (1970) și al Facultății de Instalații pentru Construcții din București. După terminarea facultății s-a stabilit în București. A activat ca inginer proiectant de instalații electrice, respectiv ca verficator de proiecte până în anul 2016, când s-a pensionat.

Debut absolut, în anul absolvirii liceului, în suplimentul literar al ziarului „Tribuna Sibiului” cu ciclul de poezii „Cântece de la apele Ștezei”. Debut în volum – *Perpetuum mobile*, Editura Albatros, 1999.

Cărți publicate:

- *Dincolo de rai*, Editura Eminescu, 2008;
- *Cascadele dulci*, Editura Eminescu, 2009;
- *Ultima luncă*, Editura Tracus Arte, 2013;
- *Dorm într-o coajă*, Editura Techno Media Sibiu, 2021;
- *Raiul cu arțari/ Himmel mit Ahorn*, ediție bilingvă româno-germană (trad. de Christian W. Schenk), Editura CronoLogia Sibiu, 2022;
- *Ahorn Paradies – Gedichte*, Dionysos Verlag, Boppard am Rhein/ Germania, 2022;
- *Vremea schimbării (antologie colectivă)*, Editura Liane Books Nenciulești, 2022.

Victor Albu

BINELE SFIOS

Prefață de Mihai Posada

LIMES
2023

Editor: MIRCEA PETEAN

Copertă și tehnoredactare: Dinu VIRGIL

Ilustrația copertei: Mikalojus Konstantinas
Čiurlionis, *Finale (Sonata of the summer)*,
1908

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ALBU, VICTOR

Binele sfios / Victor Albu ; pref.: Mihai Posada. -
Florești :
Limes, 2023
ISBN 978-606-799-675-3
I. Posada, Mihai (pref.)
821.135.1

© Victor Albu

© Editura Limes, Cluj, pentru prezenta ediție
Str. Snagov, 3/19
400420 Cluj-Napoca
Tel.: 0723/194022
Email: edituralimes2008@yahoo.com
www.edituralimes.r

Retragere lirică în natura interioară

Victor Albu, poet sibian născut la 20 iulie 1951, cu bunici originari din localitatea Cut, pe Valea Secașelor, lângă Sebeș-Alba, locuiește în prezent la București și este autorul a opt cărți de versuri.

În concisul *Cuvânt către cititor* din deschiderea culegerii *Cascadele dulci* (2009), prof. univ. Maria Marian își amintește „un student în inginerie» care «citea cu ardoare poezie»; prezentându-l elogios pe omul Victor Albu ca pe „un student eminent, un coleg desăvârșit, care și-a dovedit omenia în împrejurări deosebite din viața unor colegi ai lui. Exemplul lui ne-a mobilizat și pe noi, profesorii, la acțiuni de solidaritate și curaj.” Tot de aici aflăm că poetul a fost răsplătit cu numeroase premii la concursuri și festivaluri de artă studentești, că Georgeta Dimisianu l-a debutat la Albatros, dar și că „a corespondat cu poeți și critici consacrați, ca de exemplu Constanța Buzea, Gherghinescu Vania”, care l-au încurajat (poetul brașovean pariind pe poet în ciuda evidentului „inginer de mare talent”) și conchide: „Modul în care în poezia lui tristețea străbate printre cuvintele frumoase, modul în care cu puterea de sinteză a poeziei redă ideea de

frumusețe în fragmente de imagini, zâmbete, suspine, pe mine, ca iubitor al poeziei, mă face să cred că poetul va învinge.” Un titlu ca *Binele sfios* vine, astfel, să confirme valoarea profund autobiografică aflată în orice manifestare artistică veritabilă, în oricare text literar, cu precădere în cel poetic.

Conf. univ. Anca Sîrgie semnează eseul inspirat intitulat *Bogata singurătate a cuvintelor*, ca prefață amplă la culegerea din 2021, *Dorm într-o coajă*, în care autoarea zugrăvește noile neajunsuri din starea vieții literare la noi, denunțând, în amară cunoștință de cauză, „lipsa cenzurii estetice”, cu o manifestă nostalgie cauzată de absența numitei cenzuri: „care intra în atribuțiile redactorilor de publicații ca și în cele ale editorilor, nu doar în perioada interbelică a literaturii române, ci chiar și în jumătatea de secol socialist care i-a urmat”. Tot aici, detalii emoționante din viața poetului Victor Albu, pe baza unor citate din texte inexistente în volumul prefațat și a căror sursă nu ni se face cunoscută: *Oglindiri*, *Grădina lui Ion*, *Piața Mare*, sau „evocarea intitulată *Despre destin*” etc., alcătuiesc, pe cincisprezece pagini, o biografie romanțios-romanțată în cunoscutul stil al autoarei cu expertiză în domeniu, în care perspectiva biobibliografică se diversifică, dar și suferă transformări semnificative: Constanța

Buzea nu numai că l-a persiflat la o întâlnire în redacție, dar nu l-a încurajat deloc pe poeul Victor Albu, ba dimpotrivă, i-a răspuns la poșta redacției în „România literară”, declarându-l „un poet veleitar”, iar la lansarea celor două volume de la Editura Eminescu, prezentator a fost „poetul Traian Coșovei, care a vorbit consistent, concluzionând că Victor Albu este «un optzecist rătăcit» [...], fapt care l-a îndreptățit să continue”. Debutul s-a petrecut, precizează cercetătoarea sibiană, „în «Tribuna Sibiului», an III, nr. 737, din 5 iulie, p. 3 a suplimentului «Tribuna literară și artistică», cu ciclul de poezii *Cântece de pe apele Ștezii*, care îl recomandă ca vlăstar de spirit al mărginenilor, ucenic al lui Octavian Goga”. Mai aflăm că „la finele studiilor gimnaziale elevul-poet decide să urmeze clasa a IX-a la Liceul Brukenthal. Era în anul 1966 când el a reușit primul la admitere, ceea ce încântă familia, prietenii, vecinii de cartier. Pentru că la Liceul «Octavian Goga» se constituia prima clasă specială de matematică, unde se înscriau elevi din toate celelalte licee sibiene, se decide să intre și el acolo. Dar nu era defel dispus să facă eforturi deosebite pentru studiu, drept pentru care trece prin liceu ca gășca prin apă”. De asemenea, că „Bunica ticluia versuri”, că poetul este fiul unei fete originare din Saeș, lângă Sighișoara, „rămasă orfană la 14

ani” și că „legătura copilului din flori cu mama lui a fost puternică”. Următoarele cincisprezece pagini dedicate volumului de versuri prefăcute relevă, în opinia recenzentei, că: „Autorul nu ține la armonia cultivată de marii poeți, de la Eminescu la Coșbuc, Goga și Arghezi, ci croiește o structură prozodică nouă, una singulară, programatic atipică, «informă», cum scriu specialiștii”; că „Victor Albu este cu discreție și un poet erotic”, în opera căruia „Onirismul intră în tangență cu ideea creștină”, iar „tentația experimentării la nivel prozodic este cu totul manifestă, derivând dintr-un principiu călăuzitor”.

În textul *Prefață/ Poezie a raiului regăsit*, editorul culegerii *Raiul cu arțari/ Himmel mit Ahorn* (2022), prof. dr. Maria-Daniela Pănăzan remarcă, între altele, „încă un aspect de natură stilistică al poeziei lui Victor Albu: frapează, de la început până la sfârșit, utilizarea obsedantă a epitetelor metaforice, a structurilor de tip metaforic, prin care se definește o viziune poetică originală și remarcabilă”.

Cu prilejul apariției aceluiași volum bilingv sesizăm, într-o scurtă prezentare a cărții, atmosfera aparent blagiană a versurilor, dimpreună cu influența expresionistului austriac Georg Trakl, remarcând faptul că Victor Albu știe să fie modern-postmodern, cu mijloace

poetice extrase din frecventarea îndelung și îndeaproape a marilor modele din literatura română și din cea universală, dovedind continuu originalitatea și maturitatea propriei sale voci lirice.

* * *

Noua carte a lui Victor Albu, intitulată *Binele sfios*, este construită din trei cicluri poetice, purtând titlurile: *Tălpi de gânduri*; *Așteptând îngerii*; *Dulcea lumină*. Fiecare din cele trei secvențe se încheie cu un text care îi poartă numele. Titlul volumului corespunde și el cu acela al unei poezii ce poate fi găsită în miezul ciclului al treilea – un text de certă rezonanță blagiană.

Atent la observațiile critice care sesizau libertatea formală/ absența strofei și a rimelor, autorul se repliază, redevenind „clasic” la modul prozodic al expresiei sale poetice. Uneori, efortul devine sesizabil. Poate că lirismul poetului Albu se simte cel mai acasă în simplitatea versului liber, unde atinge străvezimi de haiku: „nu mai plouă/ și rațe pe baltă/ își învață puii/ despre/ imponderabilitate” (*Plumbuita*). La fel, în textul *risipă*. Surprinzând prin tandrețe unele metafore: „liniște/ de gutuie în casă” (*liniște*); altele, de o construcție aproape ezoterică: *zăbală de deal*; în

timp ce *menuet* sau *patul* alcătuiesc poeme-metaforă genuine.

Se poate vorbi despre stilul confesiv, amprentat fără îndoială de paradigma „noii poezii americane”, al versurilor lui Victor Albu, urmând aici o direcție concrecută în delicatetea discreției, fără alunecarea în niciun mizerabilism la modă, ca în textele: *cei de dincolo*; *un sfânt*; *dorul beteag* și altele. Excepție tonală face o alcătuire poetică precum: „la cătă tristețe/ s-a/ strâns în mine/ aș urla ca lupii” (*ca lupii*). De confesivii americani îl desparte, desigur, nu doar Oceanul, dar și întinderea foarte rezervată a textelor sale – lipsite de ceea ce specialiștii numesc „largă respirație”. Sylvia Plath spunea însă ceva deloc străin pentru felul cum reușește să scrie astăzi poetul Victor Albu: „Eu cred că un poet ar trebui să fie în măsură să-și controleze și utilizeze experiențele, chiar cele mai înfricoșătoare... cu o minte echilibrată, inteligentă” (traducerea de Mircea Ivănescu). Tocmai reținerea durerilor, a supărărilor adânci sau a suferințelor și transfigurarea lor în aristotelică (sic!) frumusețe dă măsura estetic-morală a poeziei lui Victor Albu. Astfel, iată, depășirea condiției proprii, ca aspirație anulată de destin: „am vrut să mă/ înalț peste/ rădăcinile mele /[...] / o adiere de măr/ mă-ntoarse pe loc” (*rădăcini*). Sinceritatea și naivitatea se ating la

limita confesiunii imaginarului îndrăgostit: „luni/ voi merge./ marți/ voi merge./ vineri/ voi merge// de duminică/ voi tot sta/ așteptându-te/ lângă/ inima mea...” (*facerea lumii*).

Naivitatea, desigur jucată, ia în răspăr însăși soarta, sub aparența versului pentru copii, întocmai ca la Tudor Arghezi, în textele jovial-filosofice: *mânzul*; *departe*; *sărmanul păstor*; *te întrebi*, sau *pictură naivă*, din care cităm: „mă dor icoanele/ pline de frig/ în care copacul/ cară cerul lichid// îngeri strâng roade/ din veșnicul timp/ și duc poverile/ cu lumina pe chip// din pictură naivă/ eu încă te strig”. Ritmul versului popular, de asemenea explorat, valorizat cu succes: „mă doare cerul/ ca un vaiet/ pe care luna-l/ strânge caier” (*mă doare cerul*).

Tematic, poezia volumului se înscrie, dintru început, pe direcția atitudinală a unui construct, un univers internalizat *ab initio* de conștiința poetului – trăirea, interpretarea, conviețuirea în, întru și pro-învățăturii spirituale hristice. El ne vorbește despre „rana apusului/ prelinsă pe cruce” (*ascult un ciob*) sau despre „sânzienele/ foșnind despre mama” (*în cărare*). O evidentă relație de conștientizare a gândirii creștine în raport firesc de continuitate cu deprinderile din cei șapte ani de-acasă, când credința în Dumnezeu i-a fost inoculată pruncului-poet laolaltă cu laptele din sânul Mamei, împletite

precum particulele ADN în lanțul genetic cu același nume: „lacrima mamei/ devine sămânță” (*după ușă*), ori: „când mă uit/ după tine mamă/ te văd într-o/ pleopă de grâu” (*ochii tăi*). Stau mărturie și texte precum: *șovăielnic durut, dulce lumină*, sau *teama*, pe care îl cităm integral: „când apusul/ năvălește/ ca un timp/ netrăit//mă întorc/ oropsit pe/ rădăcinile/ vremii// la teama/ pe care/ mi-a lăsat-o/ mama...”. Creștinătate la modul explicit conțin și versurile din *dor fără ușă* sau *lumina ce vine*.

Toposul adjudecat de poet aparține, firesc, tumultuoasei sale copilării: Șteaza Rășinarilor precum în evocativele *o ceață moale, tristețe* sau podișul Secașelor, în textele *pe Secaș, acasă* sau *melancolic*. Bestiarul său e populat cu multe păsări din care cel mai frecvent apare, ca o maestră a cântătoarelor, lirica mierlă, în *o ceață moale*, sau *pronaos*.

Cu preocupare constantă pentru ținuta formală a versurilor, în respectul manifestat pentru prozodia înaintașilor iluștri ai versului românesc și vigoarea creatoare de care dă dovadă poetul, putem considera că face parte din ceea ce am numit grupul masiv, statornic și în extindere, al „nativilor”, ca unul ușor atipic, întrucât e mai puțin spre deloc preocupat de actualitatea istorico-strategico-politică și de vreo revoltă versificată. Autorul se află permanent

într-un univers al ogîndirii anamnetice, elementele naturii îi sunt confraterne. El este un liric al mulțumirii înțelepte de a fi pur și simplu. Nu se războiește cu nimeni, pare că nimeni nu îi poate răni sufletul bun, blândetea și zâmbetul înțelegător, pacea lăuntrică geamănă peronajului eminescian Euthanasius, stăpânul unei invidiabile serenități: ataraxia numită de latini *tranquilitas*. Victor Albu mizează pe reacția lirică neatinsă de mundan și atrasă de marile probleme sufletești dintotdeauna: timpul, preeminența și persistența în memorie a satului, amintirea copilăriei și a Mamei etc. Cu precădere, lirismul său vibrează personificând tristețea, singurătatea, minunile firii celei create ce înconjoară existența poetului.

mihai posada,

Sfântul Iustin Martirul și Filosoful, Cireșar 2023,
Sibiu-pe-Cibin